

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	AF014 Страхові послуги/ Insurance Services
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Фахова передвища
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр	5 семестр (9 кл)
Кафедра	Економіки, управління та адміністрування
Курс	3 курс (9 кл)
Анотація курсу	Предметом вивчення навчальної дисципліни «Страхові послуги» є набуття вмінь і навичок які б дозволили вільно оперувати економічними категоріями щодо процесу страхування, сформуванню уявлення про особливості різних видів страхування, сутність перестраховування. Метою викладання навчальної дисципліни «Страхові послуги» є отримання знань з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів надання страхових послуг юридичним і фізичним особам в умовах ринкової економіки. Основне завдання вивчення дисципліни «Страхові послуги» є вивчення сутності й ролі страхування, організація розвитку страхового ринку, державного регулювання страхової діяльності; набуття вмінь аналізувати ринок страхових послуг, ознайомитися із різними страховими послугами, що надають страхові компанії. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: знати : — економічну природу страхування, його функції та принципи і зв'язок страхування з наукою про ризики (ризикологією); — класифікацію та основні види страхування; — структуру страхового ринку, організацію та регулювання діяльності страхових компаній; — загальний порядок здійснення страхування, співстрахування та перестраховування; — економіку і фінанси страховика; — страхову термінологію; вміти: — аналізувати та оцінювати ризики; — укладати основні види договорів страхування, співстрахування та перестраховування та визначати

	страхові платежі (внески) згідно них; — визначати збитки за основними видами договорів страхування і оформляти найбільш поширені різновиди документів для виплати страхового відшкодування і страхових сум;
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=646
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Полях С.С., к.е.н., канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: poljashonok@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_f.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК 02. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з чинним законодавством. СК 04. Розуміння принципів організації фінансових відносин в різних сферах фінансової системи. СК 07. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Перелік програмних результатів навчання	РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами. РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень. РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань. РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності. РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 150 Кількість кредитів – 5 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90
	Форма підсумкового контролю – екзамен

Методи навчання	Словесні (самостійна робота з джерелами інформації, інформаційна, лекція) Наочні (презентація) Практичні (практична робота, тестування) Інтерактивні (кейс-метод, проведення майстер- класів, практичні тренінги)
Зміст дисципліни	
Тема 1. Страхова послуга та особливості її реалізації	Необхідність страхового захисту як важливого засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами. Сутність страхування. Місце страхування в системі економічних категорій. Функції страхування. Сфери застосування страхування. Страхові послуги як об'єкти взаємовідносин страховиків і страхувальників. Роль посередників: страхових агентів і брокерів. Перспективи розвитку страхового ринку України.
Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди	Реалізація страхових послуг. Страхові договори, порядок їх підготовки та укладення. Права та обов'язки сторін. Контроль за виконанням договорів.
Тема 3. Страхування життя та пенсій	Сутність страхування життя та основні види. Програми страхування життя в Україні. Функціональне призначення страхування життя. Класифікація ризиків життя. Змішане страхування життя. Довічне страхування. Страхування до одруження. Страхування пенсій (ренти).
Тема 4. Страхування від нещасних випадків	Необхідність і значення страхового захисту громадян від нещасних випадків. Форми і види страхування. Обов'язкове страхування від нещасних випадків. Добровільне страхування від нещасних випадків.
Тема 5. Медичне страхування	Необхідність і сутність медичного страхування. Обов'язкове медичне страхування. Умови обов'язкового медичного страхування. Добровільне медичне страхування, його суб'єкти.
Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків	Підприємницькі ризики та необхідність їх страхування. Страхування комерційних ризиків. Страхування фінансових ризиків. Страхування кредитних ризиків. Страхування депозитів та інших банківських ризиків, страхування інвестицій.
Тема 7. Страхування технічних ризиків	Будівельно-монтажне страхування, включаючи страхування відповідальності перед третіми особами при будівельно-монтажних роботах. Страхування машин внаслідок поломок. Страхування електронного обладнання. Страхування пересувного устаткування, включаючи бурове. Страхування інженерних споруд (причалів, гребель та ін.).
Тема 8. Сільськогосподарське страхування	Характерні ознаки прояву ризиків в аграрному секторі та необхідність їх страхування. Особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою. Добровільне сільськогосподарське страхування
Тема 9. Авіаційне страхування	Загальні відомості про авіаційне страхування. Особливості авіаційного страхування. Види обов'язкового та добровільного авіаційного страхування
Тема 10. Морське страхування	Загальні положення морського страхування. Страхування каско суден. Страхування відповідальності

	судновласників	
Політика дисципліни		
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.	
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.	
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.	
Система оцінювання		
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів) підсумковий/ семестровий контроль проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.		
Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни		
Види навчальної роботи	Мах кількість балів	
Модульна контрольна робота 1	10	
Модульна контрольна робота 2	20	
Практичні завдання (6 тем по 5б)	30	
Семінарські завдання (2 теми по 5 балів)	10	
Екзамен	30	
Всього	100	
Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Безугла В.О. Соціальне страхування. Навчальний посібник, 2019, 368 с.
2. Базилевич В.Д. Страхова справа: навчальний посібник 6-те вид., стер. К.: Знання, 2018. 351 с.
3. Базилевич В.Д. Страхування : підручник / В.Д. Базилевич. К.: Знання, 2018. 1019 с.

4. Страхування: підручник/ Горбач Л.М., Кадебська Е.В.- К. Кондор. 2016. 544 с.
5. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с
6. Говорушко Г.А. Страхові послуги: навчальний посібник/ Г.А. Говорушко – К.: Центр навчальної літератури, 2005, - 400 с.
7. Про порядок утворення та державну реєстрацію Авіаційного страхового бюро і Морського страхового бюро: Закон України 1998року від 13 травня. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2664-14
8. Про внесення змін до Закону України "Про страхування": Закон України від 07.11.2001. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр
9. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 груд. 2021 р., No 1953-IX / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>(дата звернення 10.01.2024).
10. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. К. : Київ. ун-тім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
11. Glaser, K: Inside the Insurance Industry - Third Edition Taschenbuch – 22. Januar 2014, 124 pages
12. James Stevens Insurance: Best Practical Guide for Risk Management, Property, Liability , Life and Health with Concepts and Coverage. Taschenbuch – 2. März 2016 94 pages

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Ліга страхових організацій України (ЛСОУ): URL:<http://uainsur.com/>.
4. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) :веб-сайт. URL: <https://www.mtsbu.ua/>.